

श्री रुद्रम्

ॐ ग॒णानां॑ त्वा ग॒णप॑तिं हवामहे क॒र्विं क॑वीनां उ॒पम॑श्रवस्तमम् । ज्ये॒ष्ठरा॒जं ब्र॑ह्मणां ब्रह्मणस्पत॒ आ नः॑
शृ॒ण्वन्नू॒तिभिस्सी॒द सा॑दनम् । ॐ श्री महागणपतये नमः ।
प्रणौ॑ दे॒वी सर॑स्वती वा॒जेभिर्वा॒जिनी॑वती । धी॒नाम॑वि॒त्र्यैव॑तु । ॐ महासरस्वत्यै नमः ।

॥ श्री रुद्रम्-लघुन्यासः ॥

अथात्मानं शिवात्मानं श्री रुद्ररूपं ध्यायेत् । शुद्धस्पटिकसंकाशं त्रिनेत्रं पञ्चवक्त्रकम् । गङ्गाधरं दशभुजं
सर्वाभरणभूषितम् ॥ नीलग्रीवं शशाङ्काङ्कं नागयज्ञोपवीतिनम् । व्याघ्रचर्मोत्तरीयं च वरेण्यमभय-प्रदम् ।
कमण्डल्वक्षसूत्राणां धारिणं शूलपाणिनम् । ज्वलन्तं पिङ्गलजटा-शिखामुद्योतधारिणम् । वृषस्कन्ध-समारूढं
उमादेहार्ध-धारिणम् । अमृतेनाप्लुतं शान्तं दिव्यभोग-समन्वितम् । दिग्देवतासमायुक्तं सुरासुरनमस्कृतम् ।
नित्यं च शाश्वतं शुद्धं ध्रुवमक्षरमव्ययम् । सर्वव्यापिनम् ईशानं रुद्रं वै विश्वरूपिणम् । एवं ध्यात्वा
द्विजस्सम्यक् ततो यजनमारभेत् ।
प्रजनने ब्रह्मा तिष्ठतु । पादयोर्विष्णुस्तिष्ठतु । हस्तयोर्हरस्तिष्ठतु । बाह्वोरिन्द्रस्तिष्ठतु । जठरेऽग्निस्तिष्ठतु । हृदये
शिवस्तिष्ठतु । कण्ठे वसवस्तिष्ठन्तु । वक्त्रे सरस्वती तिष्ठतु । नासिकयोर्वायुस्तिष्ठतु । नयनयोश्चन्द्रादित्यौ
तिष्ठेताम् । कर्णयोरश्विनौ तिष्ठेताम् । ललाटे रुद्रास्तिष्ठन्तु । मुध्न्यादित्यास्तिष्ठन्तु । शिरसि महादेवस्तिष्ठतु ।
शिखायां वामदेवस्तिष्ठतु । पृष्ठे पिनाकी तिष्ठतु । पुरतः शूली तिष्ठतु । पार्श्वयोः शिवाशङ्करौ तिष्ठेताम् । सर्वतो
वायुस्तिष्ठतु । ततो बहिः सर्वतोऽग्निज्वालामाला-परिवृतस्तिष्ठतु । सर्वेष्वङ्गेषु सर्वा देवता यथास्थानं तिष्ठन्तु ।
मां रक्षन्तु ।

अ॒ग्नि॒र्मे॑ वा॒चि श्रि॑तः । वा॒क्धृ॑दये । हृ॒दयं॑ म॒यि । अ॒हम॑मृ॒ते॑ । अ॒मृतं॑ ब्रह्म॒णि । वा॒युर्मे॑ प्रा॒णे श्रि॑तः । प्रा॒णो
हृ॒दये॑ । हृ॒दयं॑ म॒यि । अ॒हम॑मृ॒ते॑ । अ॒मृतं॑ ब्रह्म॒णि । सू॒र्यो मे॑ चक्षु॒षि श्रि॑तः । चक्षु॒र्हृ॑दये । हृ॒दयं॑ म॒यि ।
अ॒हम॑मृ॒ते॑ । अ॒मृतं॑ ब्रह्म॒णि । च॒न्द्र॒मा मे॑ मन॒सि श्रि॑तः । मनो॑ हृ॒दये॑ । हृ॒दयं॑ म॒यि । अ॒हम॑मृ॒ते॑ । अ॒मृतं॑

श्री रुद्रम्

ब्रह्मणि । दिशो॑ मे श्रोत्रे॑ श्रिताः । श्रोत्र॑गुं हृदये । हृदयं॑ मयि । अहममृते॑ । अमृतं॑ ब्रह्मणि । आपो॑ मे रेतसि॑
श्रिताः । रेतो॑ हृदये । हृदयं॑ मयि । अहममृते॑ । अमृतं॑ ब्रह्मणि । पृथिवी॑ मे शरीरे॑ श्रिता । शरीर॑गुं हृदये ।
हृदयं॑ मयि । अहममृते॑ । अमृतं॑ ब्रह्मणि । ओषधिवनस्पतयो॑ मे लोमसु॑ श्रिताः । लोमानि॑ हृदये । हृदयं॑
मयि । अहममृते॑ । अमृतं॑ ब्रह्मणि । इन्द्रो॑ मे बले॑ श्रितः । बलगुं॑ हृदये । हृदयं॑ मयि । अहममृते॑ । अमृतं॑
ब्रह्मणि । पर्जन्यो॑ मे मुर्ध्नि॑ श्रितः । मुर्धा॑ हृदये । हृदयं॑ मयि । अहममृते॑ । अमृतं॑ ब्रह्मणि । इशानो॑ मे मन्यौ
श्रितः । मन्युर्हृदये॑ । हृदयं॑ मयि । अहममृते॑ । अमृतं॑ ब्रह्मणि । आत्मा॑ म आत्मनि॑ श्रितः । आत्मा॑ हृदये ।
हृदयं॑ मयि । अहममृते॑ । अमृतं॑ ब्रह्मणि । पुनर्म॑ आत्मा पुनरायु॑रागात् । पुनः॑ प्राणः पुनराकू॑तमागात् ।
वैश्वानरो॑ रश्मिभिर्वा॑वृधानः । अन्तस्तिष्ठ॑त्वमृतस्य गोपाः ॥

आराधितो॑ मनुष्येस्त्वं सिद्धैः देवा सुरादिभिः । आरादयामि॑ भक्त्यात्वां अनुग्र॑हान महेश्वरः ।

अस्य श्री रुद्राध्यायप्रश्नमहामन्त्रस्य । अघोर ऋषिः । अनुष्टुप् छन्दः । सङ्कर्षणमूर्तिस्वरूपो योऽसावादित्यः
परमपुरुषः स एष रुद्रो देवता । नमः शिवायेति बीजम् । शिवतरायेति शक्तिः । महादेवायेति कीलकम् । श्री
साम्बसदाशिव-प्रसादसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ।

ॐ अग्निहोत्रात्मने अङ्गुष्ठाभ्यां नमः । दर्शपूर्णमासात्मने तर्जनीभ्यां नमः । चातुर्मास्यात्मने मध्यमाभ्यां नमः ।
निरूढपशुबन्धात्मने अनामिकाभ्यां नमः । ज्योतिष्ठोमात्मने कनिष्ठिकाभ्यां नमः । सर्वक्रत्वात्मने
करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः । अग्निहोत्रात्मने हृदयाय नमः । दर्शपूर्णमासात्मने शिरसे स्वाहा ।
चातुर्मास्यात्मने शिखायै वषट् । निरूढपशुबन्धात्मने कवचाय हुं । ज्योतिष्ठोमात्मने नेत्रत्रयाय वौषट् ।
सर्वक्रत्वात्मने अस्त्राय फट् । भूर्भुवस्सुवरोमिति दिग्बन्धः ॥

श्री रुद्रम्

ध्यानम् ।

आपाताळ-नभः स्थलान्त-भुवन-ब्रह्माण्डम्-आविस्स्पुरत्, ज्योतिः स्पाटिक लिङ्ग-मौळि-विलसत् पूर्णेन्दु-
वान्तामृतैः । अस्तोकाप्लुतम्-एकमीशम्-अनिशं रुद्रानुवाकाञ्जपन्, ध्याये-दीप्सित-सिद्धये ध्रुवपदं
विप्रोऽभिषिञ्चे-च्छिवम् ॥

ब्रह्माण्डव्याप्तदेहा भसितहिमरुचा भासमाना भुजङ्गैः, कण्ठे कालाःकपर्दाकलित-शशिकला-श्चण्ड
कोदण्डहस्ताः । त्र्यक्षा रुद्राक्षमालाः प्रकटितविभवाः शाम्भवा मूर्तिभेदा, रुद्राः श्रीरुद्रसूक्त-प्रकटितविभवा नः
प्रयच्छन्तु सौख्यम् ॥

शं च मे मयश्च मे प्रियं च मेऽनुकामश्च मे कामश्च मे सौमनसश्च मे भद्रं च मे श्रेयश्च मे वस्यश्च मे यशश्च
मे भगश्च मे द्रविणं च मे यन्ता च मे धर्ता च मे क्षेमश्च मे धृतिश्च मे विश्वं च मे महश्च मे संविच्च मे ज्ञात्रं
च मे सूश्च मे प्रसूश्च मे सीरं च मे लयश्च म ऋतं च मेऽमृतं च मेऽयक्ष्मं च मेऽनामयच्च मे जीवातुश्च मे
दीर्घायुत्वं च मेऽनमित्रं च मेऽभयं च मे सुगं च मे शयनं च मे सूषा च मे सुदिनं च मे ॥ ३॥ ॐ शान्तिः
शान्तिः शान्तिः ॥

श्री रुद्रम्

श्रीरुद्रप्रश्नः (कृष्णयजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता चतुर्थं वैश्वदेवं काण्डम् पञ्चमः प्रपाठकः)

॥ ॐ नमो भगवते रुद्राय ॥ ॐ नमस्ते रुद्र मन्यव उतोत इषवे नमः । नमस्ते अस्तु धन्वने बाहुभ्यामुत ते नमः । या त इषुः शिवतमा शिवं बभूव ते धनुः । शिवा शरव्या या तव तया नो रुद्र मृडय । या ते रुद्र शिवा तनूरघोराऽपापकाशिनी । तया नस्तनुवा शन्तमया गिरिशन्ताभिचाकशीहि । यामिषुं गिरिशन्त हस्ते बिभर्ष्यस्तवे । शिवां गिरित्र तां कुरु मा हिगंसीः पुरुषं जगत् । शिवेन वचसा त्वा गिरिशाच्छावदामसि । यथा नः सर्वमिज्-जगदयक्ष्मगं सुमना असत् । अध्यवोचदधिवक्ता प्रथमो दैव्यो भिषक् । अहीगंश्च सर्वान् जम्भयन् सर्वाश्च यातुधान्यः । असौ यस्ताम्रो अरुण उत बभ्रुः सुमङ्गलः । ये चेमागं रुद्रा अभितो दिक्षु श्रिताः सहस्रशोवैषागं हेड ईमहे । असौ योऽवसर्पति नीलग्रीवो विलोहितः । उतैनं गोपा अदृशन्नदृशन्नुदहार्यः । उतैनं विश्वा भूतानि स दृष्टो मृडयाति नः । नमो अस्तु नीलग्रीवाय सहस्राक्षाय मीढुषे । अथो ये अस्य सत्वानोऽहं तेभ्योऽकरन् नमः । प्रमुञ्च धन्वनस्त्वमुभयो-रर्त्तियो-र्ज्याम् । याश्च ते हस्त इषवः परा ता भगवो वप । अवतत्य धनुस्तवगं सहस्राक्ष शतेषुधे । निशीर्य शल्यानां मुखा शिवो नः सुमना भव । विज्यं धनुः कपर्दिनो विशल्यो बाणवागं उत । अनेशन्नस्येषव आभुरस्य निषंगथिः । या ते हेतिर्मीढुष्टम हस्ते बभूव ते धनुः । तयाऽस्मान्, विश्वतस्त्वमयक्ष्मया परिभुज । नमस्ते अस्त्वायुधायानातताय धृष्णावे । उभाभ्यामुत ते नमो बाहुभ्यां तव धन्वने । परि ते धन्वनो हेतिरस्मान्वृणक्तु विश्वतः । अथो य इषुधिस्तवारे अस्मन्निधेहि तम् ॥१॥

नमस्ते अस्तु भगवन्-विश्वेश्वराय महादेवाय त्र्यम्बकाय त्रिपुरान्तकाय त्रिकालाग्निकालाय कालाग्निरुद्राय नीलकण्ठाय मृत्युञ्जयाय सर्वेश्वराय सदाशिवाय शङ्कराय श्रीमन्महादेवाय नमः ॥

श्री रुद्रम्

नमो हिरण्यबाहवे सेनान्ये दिशां च पतये नमो नमो वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यः पशूनां पतये नमो नमः
सस्पिञ्जराय त्विषीमते पथीनां पतये नमो नमो बभ्लुशाय विव्याधिनेऽन्नानां पतये नमो नमो
हरिकेशायोपवीतिने पुष्टानां पतये नमो नमो भवस्य हेतुं जगतां पतये नमो नमो रुद्रायातताविने क्षेत्राणां
पतये नमो नमः सूतायाहन्त्याय वनानां पतये नमो नमो रोहिताय स्थपतये वृक्षाणां पतये नमो नमो मन्त्रिणो
वाणिजाय कक्षाणां पतये नमो नमो भुवन्तये वारिवस्कृतायौषधीनां पतये नमो नम उच्चैर्घोषायाक्रन्दयते
पत्नीनां पतये नमो नमः कृत्स्नवीताय धावते सत्त्वनां पतये नमः ॥२॥

नमः सहमानाय निव्याधिन आव्याधिनीनां पतये नमो नमः ककुभाय निषङ्गिणे स्तेनानां पतये नमो नमो
निषङ्गिण इषुधिमते तस्कराणां पतये नमो नमो वञ्चते परिवञ्चते स्तायूनां पतये नमो नमो निचेरवे
परिचरायारण्यानां पतये नमो नमः सृकाविभ्यो जिघागंसद्भ्यो मुष्णतां पतये नमो नमोऽसिमद्भ्यो
नक्तंचरद्भ्यः प्रकृन्तानां पतये नमो नम उष्णीषिणे गिरिचराय कुलुञ्चानां पतये नमो नम इषुमद्भ्यो
धन्वाविभ्यश्च वो नमो नम आतन्वानेभ्यः प्रतिदधानेभ्यश्च वो नमो नम आयच्छद्भ्यो विसृजद्भ्यश्च वो नमो
नमोऽस्यद्भ्यो विध्यद्भ्यश्च वो नमो नम आसीनेभ्यः शयानेभ्यश्च वो नमो नमः स्वपद्भ्यो जाग्रद्भ्यश्च वो
नमो नम-स्तिष्ठद्भ्यो धावद्भ्यश्च वो नमो नमः सभाभ्यः सभापतिभ्यश्च वो नमो नमो अश्वेभ्योऽश्वपतिभ्यश्च
वो नमः ॥३॥

नम आव्याधिनीभ्यो विविध्यन्तीभ्यश्च वो नमो नम उगणाभ्यस्तृगृहतीभ्यश्च वो नमो नमो गृत्सेभ्यो
गृत्सपतिभ्यश्च वो नमो नमो व्रातेभ्यो व्रातपतिभ्यश्च वो नमो नमो गणेभ्यो गणपतिभ्यश्च वो नमो नमो
विरूपेभ्यो विश्वरूपेभ्यश्च वो नमो नमो महद्भ्यः, क्षुल्लकेभ्यश्च वो नमो नमो रथिभ्योऽरथेभ्यश्च वो नमो
नमो रथेभ्यो रथपतिभ्यश्च वो नमो नमः सेनाभ्यः सेनानिभ्यश्च वो नमो नमः, क्षत्तृभ्यः संग्रहीतृभ्यश्च वो
नमो नम-स्तक्षभ्यो रथकारेभ्यश्च वो नमो नमः कुलालेभ्यः कमरिभ्यश्च वो नमो नमः पुञ्जिष्ठेभ्यो

श्री रुद्रम्

निषादेभ्यश्च वो नमो नम इषुकृद्भ्यो धन्वकृद्भ्यश्च वो नमो नमो मृगयुभ्यः श्वनिभ्यश्च वो नमो नमः श्वभ्यः
श्वपतिभ्यश्च वो नमः ॥४॥

नमो भवाय च रुद्राय च नमः शर्वाय च पशुपतये च नमो नीलग्रीवाय च शितिकण्ठाय च नमः कपर्दिने च
व्युप्तकेशाय च नमः सहस्राक्षाय च शतधन्वने च नमो गिरिशाय च शिपिविष्टाय च नमो मीढुष्टमाय चेषुमते
च नमो ह्रस्वाय च वामनाय च नमो बृहते च वर्षीयसे च नमो वृद्धाय च संवृध्वने च नमो अग्रियाय च
प्रथमाय च नम आशवे चाजिराय च नमः शीघ्रियाय च शीभ्याय च नम ऊर्म्याय चावस्वन्याय च नमः
स्रोतस्याय च द्वीप्याय च ॥५॥

नमो ज्येष्ठाय च कनिष्ठाय च नमः पूर्वजाय चापरजाय च नमो मध्यमाय चापगल्भाय च नमो जघन्याय च
बुध्नियाय च नमः सोभ्याय च प्रतिसर्याय च नमो याम्याय च क्षेम्याय च नम उर्वर्याय च खल्याय च नमः
श्लोक्याय चाऽवसान्याय च नमो वन्याय च कक्ष्याय च नमः श्रवाय च प्रतिश्रवाय च नम आशुषेणाय
चाशुरथाय च नमः शूराय चावभिन्दते च नमो वर्मिणे च वरूथिने च नमो बिल्मिने च कवचिने च नमः
श्रुताय च श्रुतसेनाय च ॥६॥

नमो दुन्दुभ्याय चाहनन्याय च नमो धृष्णवे च प्रमृशाय च नमो दूताय च प्रहिताय च नमो निषङ्गिणे
चेषुधिमते च नमस्तीक्ष्णेषवे चायुधिने च नमः स्वायुधाय च सुधन्वने च नमः स्रुत्याय च पथ्याय च नमः
काट्याय च नीप्याय च नमः सूद्याय च सरस्याय च नमो नाद्याय च वैशन्ताय च नमः कूप्याय चावट्याय
च नमो वर्ष्याय चावर्ष्याय च नमो मेध्याय च विद्युत्याय च नम ईध्रियाय चातप्याय च नमो वात्याय च
रेष्मियाय च नमो वास्तव्याय च वास्तुपाय च ॥७॥

नमः सोमाय च रुद्राय च नमस्ताम्राय चारुणाय च नमः शङ्गाय च पशुपतये च नम उग्राय च भीमाय च
नमो अग्रेवधाय च दूरेवधाय च नमो हन्त्रे च हनीयसे च नमो वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यो नमस्ताराय नमश्शंभवे

श्री रुद्रम्

च मयो॒भवे॑ च॒ नमः॑ शङ्कराय॑ च मयस्क॒राय॑ च॒ नमः॑ शि॒वाय॑ च शि॒वतराय॑ च॒ नमस्ती॒र्थ्याय॑ च॒ कूल्याय॑ च॒
नमः॑ पा॒र्याय॑ चावा॒र्याय॑ च॒ नमः॑ प्र॒तरणाय॑ चो॒त्तरणाय॑ च॒ नमः॑ आ॒तार्याय॑ चा॒लाद्याय॑ च॒ नमः॑ श॒ष्याय॑ च॒
फे॒न्याय॑ च॒ नमः॑ सि॒कत्याय॑ च प्र॒वाहाय॑ च ॥८॥

नम॑ इ॒रिण्याय॑ च प्र॒पथ्याय॑ च॒ नमः॑ कि॒र्गशिलाय॑ च॒ क्षय॑णाय च॒ नमः॑ क॒पर्दिने॑ च पु॒लस्तये॑ च॒ नमो॑ गो॒ष्याय॑
च॒ गृह्याय॑ च॒ नमस्त॒ल्प्याय॑ च॒ गेह्याय॑ च॒ नमः॑ का॒व्याय॑ च ग॒ह्वरेष्टाय॑ च॒ नमो॑ हृ॒दय्याय॑ च नि॒वेष्याय॑ च॒ नमः॑
पा॒गं स॒व्याय॑ च रज॒स्याय॑ च॒ नमः॑ शु॒ष्क्याय॑ च ह॒रित्याय॑ च॒ नमो॑ लो॒प्याय॑ चो॒ल्प्याय॑ च॒ नमः॑ ऊ॒र्व्याय॑ च॒
सू॒र्याय॑ च॒ नमः॑ प॒र्ण्याय॑ च प॒र्णश॒द्याय॑ च॒ नमो॑ऽप॒गुरमा॑णाय चा॒भिघ्न॑ते च॒ नमः॑ आ॒खिख॑दते च॒ प्र॒खिख॑दते च॒
नमो॑ वः कि॒रि॒केभ्यो॑ दे॒वाना॒गं हृ॒दये॒भ्यो नमो॑ वि॒क्षी॒णके॒भ्यो नमो॑ वि॒चि॒न्व॒त्के॒भ्यो नमः॑ आ॒नि॒र्ह॒ते॒भ्यो नमः॑
आ॒मी॒व॒त्के॒भ्यः ॥९॥

द्रा॒पे अ॒न्धस॒स्पते॑ दरि॒द्रन्नी॒ललो॒हित । ए॒षां पु॒रुषा॑णामे॒षां प॒शूनां॑ मा भे॒र्माऽरो॒ मो ए॒षां कि॒ञ्च॒नाम॑त् । या ते
रु॒द्र शि॒वा त॒नूः शि॒वा वि॒श्वाह॑भेष॒जी । शि॒वा रु॒द्रस्य॑ भेष॒जी तया॑ नो मृ॒ड जी॒वसे॑ । इ॒मागं॑ रु॒द्राय॑ तव॒से
क॒पर्दि॑ने क्षय॒द्वीराय॑ प्र॒भराम॑हे मतिम् । यथा॑ नः श॒मस॑द्द्वि॒पदे॒ चतु॑ष्पदे॒ विश्वं॑ पु॒ष्टं ग्रा॒मे अ॒स्मिन्न॑ना॒तुरम् । मृ॒डा
नो रु॒द्रोत॑ नो मयस्कृ॒धि क्षय॑द्वी॒राय॑ नम॒सा वि॒धेम॑ ते । यच्छं॑ च योश्च॒ मनुरा॑यजे पि॒ता तद॑श्याम॒ तव॑ रु॒द्र
प्र॒णीतौ॑ । मा नो॑ महान्त॒मुत॑ मा नो॑ अ॒र्भकं॑ मा न उ॒क्षन्त॑मु॒त मा न उ॒क्षित॑म् । मा नो॒ऽवधीः॑ पि॒तरं॑ मो॒त मा॒तरं॑
प्रि॒या मा न॑स्त॒नुवो॑ रु॒द्र री॒रिषः॑ । मा॒नस्तो॑के॒ तनये॑ मा न आ॒युषि॑ मा नो गो॒षु मा नो॑ अ॒श्वेषु॑ री॒रिषः॑ । वी॒रान्मा
नो रु॒द्र भा॒मितो॑ऽवधीर्ह॒विष्म॑न्तो नम॒सा वि॒धेम॑ ते । आ॒रात्ते॑ गो॒घ्न उ॒त पू॒रुष॑घ्ने क्षय॒द्वीराय॑ सु॒म्नम॑स्मे ते अ॒स्तु
। रक्षा॑ च नो॒ अधि॑ च दे॒व ब्रू॒ह्यथा॑ च नः॑ शर्म॒ यच्छ॑ द्वि॒बर्हाः॑ । स्तु॒हि श्रु॒तं गर्त॑सदं॒ युवा॑नं मृ॒गन्न
भी॒ममु॑पह॒त्नुमु॑ग्रम् । मृ॒डा ज॒रि॒त्रे रु॒द्र स्त॒वानो॑ अ॒न्यन्ते॑ अ॒स्मन्नि॑वप॒न्तु से॒नाः । परि॑णो रु॒द्रस्य॑ हे॒तिर्वृ॑णक्तु
परि॑ त्वेष॒स्य दु॑र्मति॒रघा॑योः । अव॒ स्थि॒रा म॒घव॑द्भ्यस्त॒नुष्व मी॒ढ्वस्तो॑काय॒ तनया॑य मृ॒डय॑ । मी॒ढुष्ट॑म शि॒वत॑म
शि॒वो नः॑ सु॒मना॑ भव । पर॒मे वृ॒क्ष आ॒युध॑न्नि॒धाय॑ कृ॒त्तिं व॒सान॑ आ॒चर॑ पि॒नाकं॑ बि॒भ्रदा॑गहि । वि॒कि॒रि॒द

श्री रुद्रम्

विलोहित नमस्ते अस्तु भगवः । यास्ते सहस्रगं हेतयोन्यमस्मन्नवपन्तु ताः । सहस्राणि सहस्रधा बाहुवोस्तव हेतयः । तासामीशानो भगवः पराचीना मुखा कृधि ॥१०॥

सहस्राणि सहस्रशो ये रुद्रा अधि भूम्याम् । तेषां सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि । अस्मिन् महत्यर्णवेऽन्तरिक्षे भवा अधि । नीलग्रीवाः शितिकण्ठाः शर्वा अधः, क्षमाचराः । नीलग्रीवाः शितिकण्ठा दिवगं रुद्रा उपश्रिताः । ये वृक्षेषु सस्पिञ्जरा नीलग्रीवा विलोहिताः । ये भूतानामधिपतयो विशिखासः कपर्दिनः । ये अन्नेषु विविध्यन्ति पात्रेषु पिबतो जनान् । ये पथां पथिरक्षय ऐलबृदा यव्युधः । ये तीर्थानि प्रचरन्ति सूकावन्तो निषङ्गिणः । य एतावन्तश्च भूयांसश्च दिशो रुद्रा वितस्थिरे । तेषां सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि । नमो रुद्रेभ्यो ये पृथिव्यां येऽन्तरिक्षे ये दिवि येषामन्नं वातो वर्षमिषवस्तेभ्यो दश प्राचीर्दश दक्षिणा दश प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्ध्वास्तेभ्यो नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जम्भे दधामि ॥११॥

त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् । उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय माऽमृतात् । यो रुद्रो अग्नौ यो अप्सु य ओषधीषु यो रुद्रो विश्वा भुवना विवेश तस्मै रुद्राय नमो अस्तु । तमुष्टुहि यः स्विषुः सुधन्वा यो विश्वस्य क्षयति भेषजस्य । यक्ष्वामहे सौमनसाय रुद्रं नमोभिर्देवमसुरं दुवस्य । अयं मे हस्तो भगवानयं मे भगवत्तरः । अयं मे विश्वभेषजोऽयगं शिवाभिमर्शनः । ये ते सहस्रमयुतं पाशा मृत्यो मर्त्याय हन्तवे । तान् यज्ञस्य मायया सर्वानव यजामहे । मृत्यवे स्वाहा मृत्यवे स्वाहा । ॐ नमो भगवते रुद्राय विष्णवे मृत्युर्मे पाहि ॥

प्राणानां ग्रन्थिरसि रुद्रो मा विशान्तकः । तेनान्नेनाप्यायस्व । नमो रुद्राय विष्णवे मृत्युर्मे पाहि । सदाशिवोम् ॥